

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

(Bjelovar, Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovac, Koprivnica, Križevci, Kumrovec, Kutina, Sesvete, Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice, Veliki Tabor, Virje i Zelina)

TEHNIČKO UREDNIŠTVO

Stručni kolegij Gradskog muzeja Bjelovar

Glavni i odgovorni urednik: Goran Jakovljević

Tehnički urednik: Željko Vukčević

Uređivački kolegij: Goran Jakovljević (Bjelovar), Miroslav Klemm (Varaždin), Smiljka Marčec (Čakovec), Rastko Pražić (Kutina) i Antun Stišćak (Koprivnica)

Muzejski vjesnik izlazi jedanput godišnje. Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo. Za sadržaj i lekturu tekstova odgovaraju autori.

Glasilo solidarno financiraju muzeji sjeverozapadne Hrvatske.

Nakladnik: Gradski muzej Bjelovar

Za nakladnika: Božidar Gerić

Tisak: COLORPRINT Bjelovar

Broj 13 - ožujak 1990.

God. XIII.

Naklada: 900 komada

Naslovna stranica: Keltski novac iz Ribnjačke kraj Bjelovara, 1. st. pr.n.e.

knjižicu "Sto godina Dobrovoljnog vatrogasnog društva Varaždinske Toplice", izdanje ZMVT. Naposljetku, izvedena je i konkretna prezentacija u Muzeju, u balneološkoj zbirci.

Iz naprijed spomenute velike dvoetažne vitrine odstranjeni su primjerci eruptivnih tufova pa se dobilo malo više mjesta za ostale izložke. Tu su stavljene i nove, vizuelno prikladnije legende. Nad samom vitrinom obješen je pano 200 x 70 cm. Glavni izložak na njemu je geološki profil iz Šimunićeve rasprave: trostruko uvećan, pojednostavljen i efektno izveden u sedam boja. Time je cirkulacija termalne vode zorno predočena, a mehanizam vrela postaje jasan svakom posjetitelju. Pomoćni izložak je uvećani isječak karte-specijalke sa naznačenom trasom tijekom vode. Jasno, tu su i pripadajuće legende: središnja

tematska i dvije pomoćne. Pano je vizuelno uravnotežen i tematski zaokružen velikom starom fotografijom termalnog vrela prije 1953. (prije početka arheoloških istraživanja) te je to ujedno i prirodna veza između balneološke i arheološke zbirke.

Tako je u ZMVT ažurno prezentirana relevantna znanstvena inovacija a dno postava balneološke zbirke, u skromnim prostornim uvjetima, izložen je kao cjelovita i zaokružena muzejska tema. To je ujedno jedan od više pomaka u transformaciji zastarjelog postava u ZMVT prema prezentaciji sukladnoj zahtjevima moderne muzeografije.

Dunja ŠARIĆ - BLEDŠNAJDER, Etno-muzej Staro selo Kumrovec

Osvrt na problematiku depoa u Starom selu Kumrovec

Deponiranje muzejske građe u prostore određene za depoe, problem je većine naših muzeja i njihovih muzealaca. Na žalost, depoi su kod nas ne rijetko vlažni i mračni podrumi, uski hodnici, tijesni i nepristupačni tavani, ili samo natkriveni prostori u blizini muzejske zgrade. S tim u vezi javlja se i niz problema oko održavanja takvih "depoa" i osnovnih uvjeta koji su potrebni za očuvanje muzejskog fundusa. U takvim je uvjetima muzejskim stručnjacima, kustosima, konzervatorima i preparatorima otežan, a često i onemogućen rad na očuvanju i zaštiti eksponata, a taj bi rad trebao biti osnova postojanja svakog muzeja.

I muzejski radnici Starog sela Kumrovec, bez presedana našeg jedinstvenog muzeja in situ, već se godinama suočavaju sa sličnim problemima vezanim uz nedostatak depoa i odlaganja eksponata u muzejski neadekvatne prostore. Tako veliki fundus depoa sve tri zbirke u muzeju, etnografske, povijesne i

zbirke umjetničkih slika, svakim danom sve više podliježe lošim klimatskim uvjetima i nesistematiziranoj deponaciji.

Depo umjetničkih slika sadrži 163 slike renomiranih jugoslavenskih autora a smješten je u preuređenoj gospodarskoj zgradi nekadašnje staje, posebno uređene za tu namjenu.

U povijesnoj zbirci upisan je u knjigu inventara 71 eksponat, dok mnogobrojne fotografije, karte, dokumenti i predmeti, iako evidentirani, čekaju bolja vremena i pravi depo gdje će biti smješteni i prema muzejskim propisima pravilno klasificirani.

Od 2700 eksponata etnografske zbirke, 1200 eksponata izloženo je u 15 stalnih muzejskih ekspozicija, a većina ih je deponirana u 4 obnovljena gospodarska objekta čiji interijeri nisu obuhvaćeni muzejskom namjenom, jer ovi su objekti eksponati sami za sebe, dovoljni da prezentiraju povijesno kulturnu

baštinu rekonstruirane stare jezgre Kumrovca.

Tako su sticajem okolnosti te staje postale i neka varijanta izložbenog prostora. Mnogi posjetitelji pri obilasku Starog sela možda niti ne slute da je u nadsvođenim prostorima nekih staja, u "kolnicama", impozantniji etnografski materijal zapravo postavljen iz nužde. Na taj su način deponirani predmeti izloženi stalnim opasnostima fizičkog oštećenja, uvjetovanih nedostatkom dobro nam poznatih uvjeta koji su potrebni da se muzejski fundus dobro sačuva. Veliki broj eksponata smješten je u zatvorenim prostorima staja gdje je bilo moguće sigurnosnom bravom zaštititi ih od pogleda posjetitelja i eventualne krađe.

U upravi Starog sela, u kancelarijama kustosa, odvojene su dvije sobice za manje, priručne depoe. Tako u svojoj sobici kustos povjesničar čuva zbirku oružja, karata, dokumenata i sitnijih eksponata. Kustos etnolog je u svoj dio deponirao sav tekstilni materijal koji je ovdje uredno inventiran i impregniran svim zaštitnim sredstvima pogodnim za uništavanje štetočinja. Jedino u ovim malim depoima donekle su zadovoljeni uvjeti zaštite muzejskog inventara.

Nedavno je Zavod za proučavanje kulturnog razvitka iz Beograda objavio niz projekata pod nazivom "Standardi i normativi za muzejsku djelatnost" koji su rađeni na temelju već postojećih propisa, zakona i međunarodnih konvencija o muzejskoj djelatnosti. Na stranici

94. objavljena su "Pravila o korištenju depoa u muzejima i galerijama". Konkretno, u muzeju Staro selo Kumrovec, ne možemo zadovoljiti niti 80% navedenih pravila, jer naš je muzej izgrađen na nizu specifičnosti koje uvjetuju i poseban muzeološki tretman. No to ne opravdava deponiranje vrijedne i danas već rijetke građe nađene na terenu, u neadekvatne prostore koje smo pretvorili u skladišta za odlaganje eksponata, bez propisane radne prostorije za čišćenje i obradu muzeografskog materijala etnografske i povijesne zbirke.

Summary

The Old Kumrovec Village Museum has, as some other museums, problems regarding the storerooms; more than 1500 ethnographical exhibits are stored in unsuitable conditions, thus being exposed to cold, heat, dust, pests, stealing, etc.

Due to specific characteristics of a museum in the open air, the author emphasizes the importance of "storeroom support", as the exhibits in an open air museum are far more exposed to extreme climate conditions; therefore, storerooms mustn't be neglected but should be considered an integral and important part of a museum.

Translated by: Ivan Broz

Branka ŠPREM LOVRIC, Etno-muzej Staro selo Kumrovec

O kontinuitetu razvoja Etno – muzeja Staro selo Kumrovec

Unatoč dugogodišnjem postojanju Muzeja Kumrovec odnosno Starog sela Kumrovec, tek sada devedesetih godina dvadesetog stoljeća pruža nam se prilika da se uz već neke objavljene članke u pojedinim publikacijama predstavimo u cijelosti.

Povijest muzeja, njegovo konstituiranje,

kontinuitet postojanja seže u daleke poslijeratne godine kada je Rodna kuća Josipa Broza Tita 1953. godine ustanovljena kao "Memorijalni muzej Maršala Tita". Već tada, 1949. godine bilo je jasno da i neposrednu okolinu Rodne kuće, jezgra naselja Kumrovec, treba kao povijesni ambijentalni prostor obuhvatiti